

Det synes indlysende, at Kronen under nærværende Forhold maa faae en større Frihed i Valget af sine Ministre, end om det parlamentariske System var gennemført, og de, der sætte Priis paa de langelige Prærogativer, synes derfor at maatte foretrække den nuværende Tingenes Tilstand. Erfaringen har imidlertid lært, at der ogsaa under det parlamentariske System er et vidt Spillerum for Kronens Indflydelse, og det turde være ikke lidet tvivlsomt, om den større Uafhængighed af de lovgivende Forsamlinger under det modsatte System enten kommer meest Kronen eller Ministerierne til Gode.

Vi skulle slutte med at anerkende, at det vilde være „en stor og farlig Bilibarselse“, dersom man ansaae Kronen adledes ubunden i Valget af sine Ministre, og dersom man ikke betragtede det som en kongelig Pligt efter bedste Evne at stræbe at finde Mænd til Ministre, der baade i administrativ Henseende ere deres Post vægne og som tillige formaae at samvirke med de lovgivende Foramlinger. Vi anerkende fremdeles, at dersom en Ronge forsøgte paa at danne en Regering blot efter sit personlige Behag, uden Hensyn til de lovgivende Foramlinger, da vilde det være et sikkert Middel til at skabe et Flceertal paa visse og give det Sammenhold. Vi sjonne imidlertid ikke, at denne Aerkjendelse staaer i Strid

hverken med vore foregaaende eller nærværende Yttringer, og skulle kun tilføie, da ikke Alle synes at erindre det, at Ministeriet Malmhe 1864 blev modtaget med aabne Arme jaavel af de lovgivende Foramlinger som af Landet.

(Den 27de Juli.)

Londner-Conferencen.

Dyrløge Jensen har Ret.

Tilfældige Omstændigheder have forhindret os fra tidligere at tage Ordet om den i Overskriften antydede Gjenstand; men denne Sag borer da heller ikke til dem, der ved Udsættelse tabe i Interesse. I Hovedsagen slutte vi os ganske til Hr. Dyrløge Jensen; uden iøvrigt at inblade os paa de af ham fremførte Enkeltheder, skulle vi anerkende, at man beglir en stor Feil og ydede Ronge og Hædreneland en slet Tjeneste ved at lade Londner-Conferencen opløses uden nogen freetelig Afslutning, og at man efter al Sandsynlighed ikke nu vil være i Stand til at opnaae saa gode Betingelser, som Londner-Conferencen gav Ud-sigt til. Ja vi skulle endog gaae videre og indrømme, at jo tidligere man havde tildele-

7

bragt en endelig Ordning, des gunstigere vilde den være bleven, og at Christian den Niendes Regeringsetid frembød langt større Vanskeligheder end Frederik den Syvendes.

Paa Londner-Conferencen var der imidlertid ingen Ud-sigt til at vinde tilbage de blandede Districter. En Linie Nord for Hensborg vilde have overgivet disse Districter til Tyskland. Dersom en Afstemning skulde have fundet Sted, da kunde der under den Stemning, som den Gang herskede i disse Egne, ei være nogen Tvivl om, at den vilde være gaaet os imod. At overlade en mæglende Magt Afgjørelsen, vilde have været forbundet med stor Fare og Uflirkered, thi de sribende Parter vilde ikke have kunnet blive enige om det Grundlag, hvorefter Magtlingen skulde finde Sted, og dersom Valget af Grundlaget var bleven overladt den mæglende Magt, da kan der neppe være nogen Tvivl om, at den vilde være tyet til Holste-Afstemningen, som det eneste Middel til at rede sig ud af Vanskelighederne. Det er bekendt, at Forslaget om en Deling efter Sien-Dannevirke udgik fra de Franskes Keiser, men det er ligeledes bekendt, at det lykkedes Bøst at omstemme ham ved at fremhæve, hvor urigtigt det var, at udelere til Danmark en Befolkning, der dengang var saa misfornøiet med det danske Regimente. At bevare de blandede Districter

var imidlertid en Vresfog for Danmark. Vi slutte ikke her sælde nogen Dem om de efter den første slesvigske Krig i disse Districter givne Sprog-Bestemmelser; vist er det, at de have bidraget væsentligt til at vanskeliggjøre den diplomatise Stilling. Men disse Bestemmelser vare nu engang givne og havde medført gennemgaaende Forandringer med Hensyn til Besættelsen af Præste- og Skolelærer-Embeder; den hele opvøgende Slægt var atter bleven fortkroilig med det danske Sprog. Dette hele Værk skulde nu atter gjøres om; det troe danske Element skulde gives til Priis for Forsølgelse og Fortyblning. Med hvilken varm Nidkærlighed havde ikke det danske Føll vaaget over det danske Sprogs Rettigheder i disse Districter, hvor magtesløst var ikke enhver Røst hendet, der havde talt med Sprog-Bestemmelserne! Maatte man ikke vente, at man hellere vilde bove det Hjerste, end at udelere netop disse Districter? Vi indrømme, at hele denne Ansluelse var urigtig, Dyrløge Jensen har Ret. Et er en Overbevining for Faren, og noget Andet samme Overbevining i Faren; Krens Love straffe sig ikke videre end Nærværdigheden, og et Føll er letniet med Nærværdigheden som Læremester. Det var urigtigt ikke at ville opgive de blandede Districter, naar man ved denne Vægning kun bevirkede, at man efter kort Tids Forløb kom til at op-

give ikke alene de kandede Districter, men ogsaa de reent danske.

Naar man imidlertid med Retfærdighed vil bestemme den danske Regjerings Stilling paa Londoner-Conferencen, da bør man ikke overse de særlige Bønseligheder, der fremkom ved Kongehøjets eiebommelige Stilling. Kongen havde jo oprindeligt aldeles ingen Arveret til nogen Deel af det danske Monarchi; selv om man formener, at den agnatifke Arvefølg var gyldig for visse Dele af Hertugdømmerne, saa var han dog ikke den nærmeste Agnat. Afslid, Tractater og Love satte ham ved Frederik den Syvendes Død paa Thronen, forat ved denne Foranstaltning det samlede Monarchiets Enhed bevares. Denne historiske Sammenhæng mellem Adkomsten til Thronen og Monarchiets Enhed maatte fremkalde stor Betænkelighed, naar der blev Tale om at afstaae nogen Deel af Monarchiet, og det kan ikke have været uden stor Selvovervindelse, at Regjeringen gik ind paa Afstaaelsen af Hertugdømmet Holsteen, Hertugdømmet Rauenborg og den reent tyske Deel af Hertugdømmet Slesvig. Det synes, som om en Overeenskomst i denne Henseende kun er bleven tilveiebragt derved, at denne Indrømmelse blev betraget som det første Skridt, man vilde gaae med Hensyn til Afstaaelsen af Land. Det mindste er det vist, at man, inden man

indtruffen, kunde det maaskee siges at være bunten til at gennemføre den Politik, hvorom man var kommen overeens; en saadan Forsigtigste hævdes ved den nævnte Episcop. Ministeriet blev og afslag at afstaae Mere end Hertugdømmet Holsteen, Hertugdømmet Rauenborg og den tyske Deel af Hertugdømmet Slesvig. Udsaldet har vist, at dette var en Feil. Vi indrømme det. Dyrsløge Jensen har Ret.

Man optog Kampen i Haab om, at England skulde understøtte os; dersom en saadan Understøttelse var bleven os tilveel; da vilde Sverige og Norge have sluttet sig til os. Men Haabet om engelsk Hjælp glippede, og det er en stor Feil saavel for Mennester i Almindelighed som for Politikere i særdeleshed at nære et Haab, som glipper. Feilen bliver større, jo mindre grundet Haabet er. Det kan imidlertid vel være, at man, naar i sin Tid alle herhenhørende Forhold blide fuldstændigen oplyste, vil finde, at der virkelig var mere Anledning til at haabe, end man nu i Almindelighed antager. Hvilken Begejstring fremkaldte ikke Efterretningen om vor Seir ved Helgoland i England! Er det urimeligt at antage, at et helbøgt og heltemodigt Forsvar af Als vilde have gjort et saadant Indtryk paa det engelske Parlament, at det vilde have fattet en anden Beslutning? Dog, selv om man gjør en Ind-

gik ind paa hiint Forslag, lod sig give den Tilfstring af Lord Russell, at han ikke under nogen Omstændighed vilde fremkomme med nogen mere høfligt gaaende Anmodning. Dette Løfte blev ikke holdt, og samtidigt blev Stillingen i Hjemmet danstelligere. Der fremkom i Pressen Ytringer, som gik ud paa, at Kongens Adkomst til Thronen officeredes, naar Monarchiet opløstes ved en saadan Afstaaelse af Land. Det var dengang ikke let at seerue, hvorvidt denne Anstuelse vilde finde Udbang hos Befolkningen, thi Dvandsitet var ung og havde endnu ikke ret fastet Mod. Hine Ytringers Virkning var overordentlig stor i indflytelsesrige Krefte. „Nu have de labet Massen falde, de vilde opløse Monarchiet og styrte Dvandsitet.“ Den i disse Ord udtaalte Ristants indskrænkede sig ikke til Pressen. Man saae i en enkelt staaende Artikel en dybt lagt Plan. Samtidigt hermed indtraf vor Gesandt i Rusland med sit Forslag om at søge Frelse i et Slesvig-Holsteen i personal Union med Kongeriget. Hans Forsøg paa at danne et nyt Ministerium paa dette Grundlag mislykkedes. Det forekommer os, at dette Dieblit havde været det rette for Ministeriet Monrad til at fratræde. Det var faldet til Magten væsentligt ved Kongens Tillid; det nød den ikke længer og manglede saaledes sit Støttepunkt. Dersom den Fleisenske Episcop ei var

rømmelse i denne Henseende, saa var det, efter Alt, hvad der foreligger, en Feil at antage, at vi vilde have funnet forsvare os saaledes, at vi kunde vælte Begejstring for vor Sag i Ulandet. Vi nødes derfor til at indrømme det: Hr. Dyrsløge Jensen har Ret. At Udsigten til en Forandring i den engelske Regjering og til en herved bevirket ferantret Høstning i vor Sag imidlertid ikke var greben ud af Luften, vises bedst af den Afstemning, der fandt Sted efter Conferencens Opløsning, da det danske Spørgemaal kom til Behandling i Parlamentet. I Overhuset stemte 177 mod og 168 for, og i Underhuset stemte 313 for og 295 mod Regjeringen, og det uagtet Efterretningen om Als's Antagelse maatte uøve en trykkende Indflydelse paa Stemning og Afstemning. Vi indrømme imidlertid, at det i Politisk kommer an paa at ramme det Rette, og at det, at man har været nærvæd at ramme det, kun kan formilde, men ikke opheve Dørelsen.

Men dersom Freden nu ikke var bleven sluttet, bedøm Hven var blevet erobret, og Sjælland truet, hvad saa? Vilde ikke en fortsættelse af Kampen have medført det danske Monarchies fuldstændige Undergang? Vi antage det ikke, og driste os til at fremføre Grunde for vor Overbeviisning, naget vi vel vide, at den afsiger fra, hvad der er almin-

deligt vedtaget. Gjenemgaar man nemlig Londoner-Conferencens Protocoller, saa vil man finde, at de iffe-tydsle Stormagter anersjendte Tractaten af 1852 for bindende, iffe alene ligeoverfor Danmark, men ogsaa ligeoverfor alle de andre contraherende Magter, og at selve de tydsle Stormagter anerkendte, at den nævnte Tractat medførte Nødvendigheden for dem af at komme til en Forstaaelse med de andre Magter om det danske Monarchies fremtidige Ordning. Det er naturligt, at det en saa overordentlig fort Tid efter den første Conferencens Oplosning iffe var muligt at tilviebringe en ny Conference. Men dersom man havde givet sig Tid, dersom man havde holdt Kampen ud noget længere, da kunne vi iffe andet end ansee det for sandsynligt, at Danmark i Underhandlingerne om Fred ei var bleven berøvet de andre Magters mæglende Understøttelse. Vi behøve i denne Henseende kun at minde om, hvad der foregik i den første fleu tydsle Krig. Ja vi ansee det endog i høj Grad for urimeligt at antage, at det Palmerston'ske Ministerium med Relighed vilde have seet paa Danmarks Undergang. Vi have i denne Henseende for os Palmerstons egne Ord. Da han nemlig meddeelte Parlamentet Underretning om Conferencens Oplosning, saa tilføiede han: „Jeg mener derfor iffe at sige, — jeg tænker det i Sandhed rigtigt at gjøre

den danske Regjering var i det Væsentlige gaaet ind paa at bringe dette „ulyde Offer“, erklærede Baron Brunnow, at hans Instructioner foreskrev ham at understøtte de af den storbritanniske Besuldmægtigede udtalte Ansuelser om Demarcationslinien, saaledes at denne iffe maatte trækkes Nord for Sli-Dannevirke-Linien. Grev Wachtmeister var bemundiget til at fastholde Dannevirke-Sli-Linien som den eneste, der var forenelig med Danmarks fremtidige Uafhængighed og Sikkerhed. Som man ser, ere de nævnte Statsmænd iffe ganske enige med Hr. Dyrhæge Jensen, thi de ville iffe kunne bebrejde den Regjering, der var villig til at bringe et „ulyde Offer“, Mangel paa Waadehold, og de kunne heller iffe dømme det at være hensynsløst at fastholde den Grænselinie, der „ene var i Stand til at betrygge Rigets fremtidige Uafhængighed“. Men sjøndt Hr. Dyrhæge Jensen saaledes forekommer os at være noget for streng i sin Dom, saa har han dog Ret i Hovedsagen. Ministeriet gik ud fra den Forudsætning, at det danske Folk hellere vilde vove det Hærske, end afstaae Dannevirke og Landet Nord for Dannevirke-Linien. Dette var iffe det danske Folks Villie, og det er en ster Feil iffe at forstaae sig paa, hvad der er Folks Villie. Derfor har Hr. Dyrhæge Jensen Ret.

denne Reservation, — at om Krigen skulde antage en forskjellig Charakter, om Danmarks Tilværelse som en selvstændig Magt i Europa skulde trues, om der var Anledning til at vente at see i Kjøbenhavn en stormet Byes Ræbster osv., jeg mener iffe at sige, at, om det var sandsynligt, at nogen af disse Begivenheder skulde hende, der da ei vilde være Anledning til paa Ny at overveie det danske Lands Stilling. Vi kunde da ansee det for vor Pligt at faae ind paa en anden Vane.“

Hr. Dyrhæge Jensen anser det, at man i sine Afstuelser ei vilde gaae Nord for Dannevirke-Linien, som et Beviis paa, at man ei har fort „en forstændig, maadeholden og hensynsfuld Politif“. Alle andre Statsmænd ere dog iffe i denne Henseende ganske enige med Hr. Dyrhæge Jensen. Den 28de Mai 1864 bemærkede saaledes Grev Rudsell, idet han fremlagde sit Forslag: „For at forebygge Strid for Fremtiden og tilfredsstille Lydsstand turde det efter vor Ansuelse være nødvendigt, fuldstændig at afstille Holsteen, Lauenborg og den sydlige Deel af Sleevig fra det danske Monarchi. For at retfærdiggjøre et saa uhyre Offer fra Danmarks Side og haandhæve det danske Monarchies Uafhængighed, er det efter vor Ansuelse ønskeligt, at Grænselinien iffe drages nordligere end fra Sliens Munding og langs Dannevirke-Linien.“ Efterat

Vi forbeholde os senere at paavise andre Punkter, i hvilke han iffe har Ret.

(Den 2die August.)

Dyrhæge Jensen har iffe Ret.

Der er noget Jævnt og Udrueligt, som gaaer gjennem den danske Folke-Charakter. Man aabner villigt sit Øre for Erfaringens Lærdomme. Med et godt sundt Die for Livets virkelige praktiske Forhold finder man det uforstandigt at slaae mod Brodden, og med forholdsvis Lethed beier man sig for Nødvendigheden og finder sig i det Ualmgæelike. Vel kunne vi ogsaa rive os af Livens fæber og fryde os over Lustkasteller, men hurtigt fordamper dog Livens fæbers Rind, og vi finde det behageligere at betrede den gamle, faste Jord end at forlyste os i de mere luftige Regiener.

Det er sandt, at Fortvivlelsen kan give faavel Enkeltmand som Folk overordentlige Kræfter, men Fortvivlelse er iffe en Stemning, der ligger for vor jævne Folke-Natur. Det er overhovedet et Spørgsmaal, om et fortviolet Forsvar eger sig for Nutiden. I gamle Dage, da de Dverbundne enten dræbtes eller gjordes til Slaver, havde Fortvivlelsens Forsvar en ganske anden solid Berettigelse. Sels de for-

tvivlede pølse Dyrer have udfat den pølse Nationalitet for Farer, der maaske kunde have været undgaaede, dersom intet Dyrer havde fundet Sted. De danske Bergere have ogsaa i vor Tid i Gjerningen lagt for Dagen, at de esse varmt deres Fædreland, og at de ere beredte til at gjøre de største Opoffrelser, naar der kun er nogen Udsigt til et heldigt Udfald, men et forveilet Forsvar ligger saa langt fra vor Tanke, at Hr. Dyrsløge Jensen uden Tvivl er det danske Følks Repræsentant, naar han finder det aldeles usforhaeligt, hvorledes man kunde begynde en fortvivlet Kamp for ikke at afstaae Dannevirke. Det er nu ikke for paa nogen Maade at beskrive Rigtigheden af Hr. Dyrsløge Jensens Anskuelse, men kun for om muligt at gjøre det Urigtige mere forhaeligt, at vi tillade os følgende Bemærkning: Dersom Pressen af en eller anden Grund fordrer, at vi slutte afstaae Norge, og vi for-gjæves henvendte os om Hjælp faaet til de andre Stærkter som til vore skandinaviske Brødre, vilde det saa være rigtigt uden Kamp at afstaae Island, selv om det var sanshy-ligt, at man ved at hævpe vilde komme til at tabe ei alene Island men ogsaa Iven? Dersom man vil sætte sig ind i dette Tilfælde, som jo iøvrigt er grebet aldeles ud af Luften, saa vil man paa ingen Maade bifalde, men dog maaske kunne forstaae den Feil, der blev

netop i dette Parti fandt sine heftigste Modstandere. Det er derfor en Fornægtelse af Sandheden, naar man gjør Partiet i sin Heelhed ansvarligt for det af ham begaaede Misgreb, der havde sin Rod i den Overbedivision, at Danmark vilde hævpe til det Hærfste for Dannevirke. At han selv har en Anerkjendelse af dette Misgreb forekommer os at fremgaae tilstrækkelig klart af hans Rejse til Ny Zealand, hans Bægning ved at stille sig til Røstehinget, hans Ansættelse i et Landbøh-Præstelaad. Alt dette synes ikke at antyde nogen Tilboielighed til at trænge sig frem paa den politiske Skueplads; Hr. Dyrsløge Jensens Frugt i saa Henseende er utvivl.

Hvor langt det er fra, at man kan tillægge det national-liberale Parti i sin Heelhed Ansvar for Oploosningen af Londoner-Conferencen uden noget Resultat, fremgaaer ogsaa af et Par fremragende Medlemmers Uttringer, dengang det endnu var usjort, hvilken Vel den danske Regjering vilde faae ind paa lige-overfor Grev Ruusels sidste Forslag. Hr. Geheimeraad Hall yttrede dengang med Bestemthed, at man ikke burde lade Londoner-Conferencen gaae fra hinanden uden en fredelig Afslutning, og han drog Omforg for, at denne hans Anskuelse kom til Ministeriets Kundskab. Det er bekendt, at Hr. Amtmand Lehmann desleste Geheimeraad Halls Mening. Na, da

begaaget ved ikke i Tide at opgive Dannevirke-Linien som Danmarks Riges Grændse. Endnu kun eet Ord, inden vi gaae over til at betragte det, hvori Hr. Dyrsløge Jensen ikke har Ret. Dersom Prager-Fredens Bestemmelser bleve loyalt gjennemførte, saa vilde Resultatet for Danmark sandsynligvis ikke blive meget forskjelligt, fra hvad der kunde have været opnaaet paa Londoner-Conferencen. Den Mening, at vi, selv om vi eystog Kampen, dog ved den endelige Ordning ikke vilde komme til at miste det reent danske Slesvig, har faaet, — Fremtiden vil vise det —, enten ramt det Rette eller været nær ved at ramme det. Dette reiseferdiggjør imidlertid ikke den paa Londoner-Conferencen begaaede Feil.

Men paa hvem boiler da Ansvaaret for denne Feil, for denne Mangel paa Hr. Dyrsløge Jensens „Statsmandsloft og Statsmands-fremshyn“? Her er det Hr. Dyrsløge Jensen ikke har Ret; med Krantelse af Sandheden lader han Ansvaaret falde paa det „national-liberale“, det „doctrinaire Parti“. Men Ansvaaret falder paa Ministeriet Monrad, og da navnlig paa den Mand, hvis Naen Ministeriet bar. Det gaaer hverten hviere eller lavere eller til nogen af Siderne, men boiler uelukkende paa ham. Det er bekendt, at han kun støttes af enkelte Medlemmer af det national-liberale Parti, og at han iøvrigt

Conseilspræsidenten, der var i stor Tvivl om, hvilken Vel, det var rigtigt at betrage, og som forudsaa, at hertilværende Indrømmelser vilde sprænge Ministeriet, opfordrede Hr. Amtmand Lehmann til i fornødent Fald at være ham behjælpelig med Ministeriets Reconstruction, da erklærede han sig villig heril.

Det sees jaaledes, at man mangler al Berettigelse til at lægge Ansvaaret for Regjeringens Afsand paa Londoner-Conferencen over paa det national-liberale Parti. Vi vilde ikke hermed benægte, at dette Parti kan have begaaet Feil i den lange Tid, det var i Besiddelse af Magten; vi antage selv senere at finde Leilighed til at vende tilbage til Under-søgelsen herof. Hvad vi derimod maa nedlægge Indsigelse imod, det er, at man til-lægger det Ansvar for Handlingen, der ei kan tilregnes det, og at man iøvrigt søger at hjælpe sig frem med ganske almindelige Tale-maater for at begrunde sin Passtand. Det forekommer os, at Præsiden anvender alt for megen af sin Kraft paa personlige og Parti-Spørgsmaal, og at det var ønskeligt, om den i større Grad helligede den til Landets Anliggen-der. Tallet paa vore dygtige politiske Person-ligheder er ikke stort. Lad dem derfor ikke være hverandre op, men stræbe med forenede Kræfter at fremme Fædrelandets Vel!

hølene Glæde, som Skandinaver af det renefte Vand have lagt for Dagen over den nævnte Forbindelse, afgiver det bedste Vidnesbyrd om, at den antidynastiske Skandinaviisme her i Landet nu har ingen, eller i alt Fald meget faa og ubetydelige Tilhængere. Det er netop en af de glædelige Følger af Forbindelsen mellem de to Kongehuse, at denne Mistante, der skæbte ved Skandinaviismen, nu maa være hævet, og at det unge Høfstedpar giver Lø for de Vestræbelse, der gaar ud paa at bringe Nordens Folk nærmere sammen, saa at Ingen fremtidig behøver at frygte for, at han vil blive stanset i denne sin Virksomhed ved Misfandelse og Mistillid. Selv om man fra dansk Side maa ansee det for rigtig for Tiden at forholde sig uviirksom ligeoverfor de politiske Spørgsmaal, saa har dog Kunst og Videnskab og det hele store borgerlige Samfund stort Raaderum for skandinaviske Vestræbelse. Vi vide ikke, om det skulde være et altsor dristigt Haab, at Octoberforeningen vil række Haanden til en saadan Virksomhed. Naar vi see, at et saa talentfuldt og indflydelsesrigt Medlem af Octoberforeningens Bestyrelse som Hr. J. A. Hansen for nyligt har udtalt sig til Fordeel for et nordtysk Forsvars-Forbund, da synes et saadant Haab et at være grebet aldeles ud af Luften.

(Den 17de August.)

saa vakte dog den første Artikel en saa levende Deeltagelse, at man ikke kunde udsætte sine Udtalelser, indtil man havde lært at kjende dens Efterfølger. Hvor smigrende nu end en saadan Deeltagelse maa være os, saa havde det dog været os kjære, om man havde funnet medstaae nogle saa Dage Trangen til at høre sig, thi det forekommer os sandsynligt, at flere Yttringer vilde have faaet en anden Farve, naar vor Tankegang havde foreligget i sin Heelhed.

Vi skjønte ikke rettere, end at der blandt de fremkomne Udtalelser er flere, der egne sig til at sætte os i lidensabelig Bevægelse, og vi maa derfor bede de ærede Herrer, hvoem disse Udtalelser flyttes, at tilgive os, at vi ikke see os i Stand til at opfylde deres berettigede Forventninger. Grunden dertil er vor Illøst til at indlæse os paa Behandlingen af personlige Spørgsmaal. Det er derfor ogsaa med stor Selvovervindelse, at vi gjøre en eneste Undtagelse. I „Fædrelandet“ Nr. 180 findes en Artikel, der er hørt ind fra Landet, og i denne Artikel hedder det: — „og der ere Ord, der vidne ikke om Melancholi, men om en Sindets Bitterhed, der kunde forklares og undskyldes for 5 Aar siden, men som nu overraske og saare“. Det forekommer os ikke at være nogen ubesleben Fordring, om vi gjøre Krav paa at hende vort eget Sind,

„Londoner-Conferencen og Hr. Dyrhøge Jensen's“ Svær*.)

Netto: Fælt Spørst, Svend (boy)! var rolig, Svend! Du skal jo ikke søe, Skændt alle de Smaapunde Lebe foran Dig og gløe.

(Bl. engelsk Høstfang.)

I.

Aldede J. P. Heiberg gav, — det er nu mange Aar siden, — i „Høfstedposten“ en Kritik over et af Dehlenschlägers Bærker. Den gif gjennem fire Numre, men var endnu ikke fuldtend. Da kunde Dehlenschläger ikke længer styre sig selv; han tog til Gjenmæle, og gav derved Heiberg Anledning til den Bemærkning, at Dehlenschläger ikke kunde tælle til Jem. Vi have for nyligt haft en Skæbne, der ligner Heibergs. Uagtet vi i Artiklen „Londoner-Conferencen. Hr. Dyrhøge Jensen har Ret.“ udtrykkelig bemærkede, at den vilde blive efterfulgt af en anden, hvori vi vilde udvikle det, hvori samme Hr. Jensen ikke har Ret,

*) Af vore to Kritiker om Londoner-Conferencen og Hr. Dyrhøge Jensen var den anden skruden, for den første var rolig, og den var offentlig til den „Berlingske Tidendes“ Redaction, inden nogen af de Mødbemærkninger, som dens Følgere havde fremkaldt, var kommen til vor Kundskab.

og vi kunne da overensstemmende med Sandheden forsikre den ærede Herre fra Landet, at det er saa langt fra, at vi sole Bitterhed over Misfandelse, at vi tværtimod have en levende Følelse af, at vor Lod i Livets Lykke langt overgaar vor Fortjeneste. Det forekommer os isærigt, at den offentlige Forhandling overstrider Grænserne for det Tilbørlige, naar den angriber Ræstens Sind. Lader os angribe hvarandres Handlinger og Ord, lader os finde hine urigtige, disse taabelige, men lad hver beholde sit Sind i Fred. Ja, lader os hærken angribe det aabent og ærligt som „Fædrelandets“ Mand fra Landet eller ad snebige Omveie og ved lumle Hentydninger.

Det hænder ikke sjældent, at den offentlige Forhandling ikke fører til noget Resultat, fordi den lemmer ind paa Omveie, og fordi Hovedpunkterne derved forglemmes. Vi skulle derfor først fremhæve de tre Hovedpunkter, hvorefter vi ikke troe, at det vil være vanstelligt at tilveiebringe Enighed mellem nogenlunde forstandige Mænd.

Det første Hovedpunkt er, at Hr. Dyrhøge Jensen i Hovedsagen har Ret, nemlig deri, at det var et Misgreb at lade Londoner-Conferencen gaare fra hinanden, uden at den kom til en fredelig Afslutning. Vi have tilladt os at anføre en Deel formildende og undskyldende Omstændigheder, uden at vi dog derfor have

formaet at komme til et andet Resultat. Man kan nu efter Behag lægge større eller mindre eller aldeles ingen Vægt paa disse af os ansættede formlidende og undskyldende Omstændigheder; det er Bipunkter, der ikke have nogen afgjørende Betydning, og som derfor ikke kunne svække Enigheden om Hovedsagen. Vi tilføje, at det havde være os hjært, om vi, da vi atter optog denne Sag til fornyet Overveelse, havde funnet komme til et andet Resultat. Det er Sandheden, der har fravristet os Anerkjendelsen af det paa London-Conferencen begaaede Misgreb, og det, at vi ligesom med en vis Villie have givet efter, kan muligvis have indvirket paa Fremstillingen og foranlediget Misforstaaelse.

Det andet Hovedpunkt er, at Ansøret for dette Misgreb falder paa Ministeriet Monrad, og aldeles ikke kan lægges herved det national-liberale Parti eller dets Ledere til Last. Vi haabe at have bidraget til i Sandhedens Interesse at faae dette fast eengang for alle, og at man derfor, naar man fremtidig vil angribe dette Parti, da vil see sig om efter andre Angrebsvaaben.

Det tredje Hovedpunkt er, om det under alle de forhaandenværende Omstændigheder, og under den i Følg og Armees herfænde Stemning var rigtigt, at Ministeriet Bluhme sluttede Fred. Vi antage, at det langt over-

ikke være haade døv og blind, dersom man vilde nægte, at Folket har havt et af disse lyse Dieblisse, i hvilket det har sølt sig som Et? Og see nu hen til Frankrig! Kan der være den fjerneste Tvivl om, at det franske Følles Billie gaar ud paa en større politisk Frihed? Hvor var det ikke underligt, at man boghaveligt kunde mærke, hvorledes denne Billie blev stærkere, denne Stemning steg fra den ene Dag til den anden! Jo, det er ofte faare let at hende et Følles Billie og Stemning, at sige naar der er en Billie og en Stemning. Derfor vil heller Ingen, der har levet med 1864, kunne nægte, at der var den mest afgjorte, vi skreides til at sige paniste Stemning for Fred. Vel har der høvet sig kraftige Stemmer til Forsvar for Ministeriet Monrad med Hensyn til det paa London-Conferencen begaaede Misgreb, og de have lydt, befynderligt nok, uden at Bekommande synes ret at have forstaaet Betydningen af deres egne Ord. De paafaae, at det er en Fornærmelse mod det danske Føll, at fremføre den Mening at det ikke havde den alvorlige Villie at hjempe til det Hjerfte for Dannevirke, naagtet det virkelig havde en saadan Billie. Paa Grund af der Hjerftærlighed for det Monradste Ministerium vilde det være os hjært, om vi kunde tilegne os denne Anstuelse; men Sandheden er os hjerere end Personer

veieude Antal af tænkende Mænd her i Landet ere enige om, at det var rigtigt, og vi finde ikke for vort Bekommande Anledning til at gjøre en afvigende Mening gjæstende. Ministeriet Bluhme formaade ligesaalet som Ministeriet Monrad at forandre Stemningen. I den alt nævnte Kritisk i „Hærelandet“ spørges vel: „Hvad er Føllet? Hvor findes det? Hvad er dets Billie? Hvorledes lærer man den at hende?“ Vi give den ærede Forfatter kun halvt Ret, naar han tilføjer: „disse Spørgsmaal ere vanskelige at besvare“, thi vistnok er det ofte svært, men ofte er det ogsaa meget let at sige, hvad der er Føllets Billie og Stemning. Lader os erindre, hvad der er foregaaet i den sidste Tid. Er det vanskeligt at sige, om Føllet har sølt Glæde over den stedsundne Formaling? Har Glæden ikke omgivet os; have vi ikke ligesom uwillkaarligt indaanet den? Glæden er trængt frem over Store og Lille Velt, gjennem Stov og over Hede, ja over Kongeaen og ned til dem, der albrig skulle opføre at være Kjøb af vort Kjøb eller Vlod af vort Vlod. Kan nogen Stand sige: „Glæden har ene været min“; eller noget Parti: „Mig har den kun tilhørt“? Har den ikke været med i den brogede Brimmel, og Du, som sidder ene med dine Tanker, har Du ikke sølt en Gjensklang af den i din Fensomhed? Maatte man

eller Ministerier, og derfor formaae vi det ikke. Turde man nemlig udgaae fra, at det danske Føll havde en saadan Billie, saa indtræder der en forandret Opfattelse af alle de herhen hørende Spørgsmaal. Det Monradste Ministerium vilde da have været i Samklang med Føllets Billie, da det bidrog til Afbrudelsen af Forhandlingerne paa London-Conferencen, efterfom der ei var Udfigt til der at opnaae Dannevirke-Linien, og vel vilde der falde et større Ansvar paa dette Ministerium med Hensyn til Tabet af Als, i hvis Forsvar det vilde have været støttet af den kraftige Føllevillie, men Hoved-Ansøret for den nærværende Tilstand vilde dog glide over paa Ministeriet Bluhme, der sluttede Freden, naagtet Her og Blaae vare fulstændigt kampdygtige, og naagtet Føllet, dersom den antagne Forudsætning var rigtig, brændte af Begjærlighed efter at fortsætte Rampen til det Hjerfte. Vi ere overbeviste om, at det er meget faa, som have denne Anstuelse. Man kan ofte slutte sig til det, der i en bevøget Tid har rørt sig hos et Føll, naar man betragter den Overbeviisning, der klarer sig ud af Bevøgelisen, efterat denne har lagt sig. Nu vel! Hvad er da den almindelige Overbeviisning? Er det den, at Ministeriet Monrad begik et Misgreb ved at lade London-Conferencen gaae fra hinanden uden en fredelig Afslutning,

eller er det den, at Ministeriet Blinthe begit et Misgreb ved at slutte Fret? Vi tro i Sandhed ikke, at Svaeret kan være tvivlsomt. Og Haabet, det danske Folks Haab, det Haab, vi ikke kunne opgive uden at opgive os selv, hvor langt gaar det? Gaar det til Elben? Naar det ned til Eideren? Stander det ved Dannevirke? Eller er det ikke skyldbestgjort, naar Alt det kommer til at høre til Danmark, der er dansk og omstær at være dansk? Men Haabet er Billiens Maalest. Derfor troe vi virkelig ikke, at ret mange forstantige Mænd ville være uenige med os om de tre af os ovenfor fremhævede Hovedpunkter. Derimod frygte vi for, at Uenigheden vil begynde, naar vi gaar et Skridt videre; vi skulle imidlertid stræbe at udtale vor Mening saa skarpt og bestemt, at der ikke skal være nogen Tvivl om, hvori Uenigheden bestaar. De to Hovedpunkter, med Henhyn til hvilke vi frygte Uenighed, ere det første: Hvem paahviler Ansvaeret for Folkets Stemning? det andet: Var denne Stemning enselig? Vi stille indstrenke os til idag at behandle det første Spørgsmaal. Vi ville da villig indrømme, at mange forskjellige Omstændigheder have udøvet Indflydelse paa Stemningen, og vi tiltræde navnlig den Bemærkning, at dette gjælder om Krigsføringen, ligesom det maaskee atter paa den anden Side kan gjøres gjældende,

bride hen over Himmelen; eller om en uslabig Billie, der er krigerisk i Færdstid og fredelig i Krægstid, der er kjæl for Faren og forsagt i Faren, men om en besnubig, klar og rolig, stærk og udholdende Folkebillie. Derjom Partierne vilde anvende paa dette Formaal hele den Kraft, der nu medgaar til indbyrdes Kamp, da vilde allerede meget være vundet. Det, hvorpaa det fornemmelig kommer an, er den strengt sande, den fuldstændigt klare Opfattelse af Forholdene i Indlandet og Forholdene i Udlandet, forsaavidt disse sidste kunne komme til at udøve Indflydelse paa Fædrelandets Skjæbne. Al Billie, bygget paa Uandhed, brister som en Sæbeboble i Afgjorelsens Stund. Vi vide, at Folke-Billien hører til Verdens hemmelige, gaabefulde Kræfter. Den kommer, naar den vil, den blæser hvorhen den vil. Ingen Mand kan sige: „Jeg er dens Fader“, og ingen Kvinde kan paaslaae at have født den. Fuldbaaren kommer den til Verden. Det kan derfor næsten synes anmaasende at sige, at man vil faste sig i en saaban Herres Tjeneste. Men skjønt Folkebilliens Forudsætninger ikke kunne paavises, saa er det sandsynligt, at den har Forudsætninger, og at Manges forenede Arbeide er en af de vigtigste. Og naar den saa kommer, den stærke, mægtige Folkebillie, hvorledes kommer den? Snart kommer den som Havets

at denne paavirkedes af Stemningen. Niels har Skuld, Hans kan ikke frikendes, Jens bærer Ansvar, og Mads gaar ikke Ram forbi. Vel, det være saa! Vel, lad da Niels og Hans, lad da Jens og Mads som bræve danske Mænd tage hver sin Ansvar paa sig! Lad dem høre det med øpreist Hoved eller søgende Kna, alt som Gud giver dem Kraft; derpaa kommer det ikke an. Lad dem ikke anfæe det for en forgjiftet Bill, hvor man nedes til at paapege et Misgreb, der har historisk Betydning, naar det stæer med en fast moderlig Omhed, og uden at man tillægger dem et ureent Sind eller urene Beovaggrunde. Men fremfor Alt synle det danske Folk aldrig saa dybt, at det skulde ville faste Ansvaeret for sin Billie og for sin Stemning over paa enkelte af sine Værn. Et Folk og navnlig et lille Folk bærer ei altid Ansvaeret for sin egen Skjæbne, men et stolt og ædelt Folk kaster aldrig Ansvaeret for sin egen Billie og sin egen Stemning over paa Andre. Ligesom det kun er usle Rennefæter, der ikke ville overtage Ansvaeret for deres egen Billie, saaledes er det Samme Tilfældet med Folkene. Vi nægte ikke, at vi anfæe det for særdeles vigtigt, om der af de smaa Parti-Billier kunde udvulle sig en stor og stærk Folke-Billie. Her er ikke Talen om en løs Billie, Datteren af flygtige Stemninger, der komme og gaar som Skyer, der

Flod, der hæver sig stille, roligt, nimbstaaleligt, stærke høiere og høiere, indtil den har naaet sin Grænse. Snart kommer den som Stormen. Det er ganske stille. Langt borte sees en lille mørk Sky. En svag Luftning kaster sig fra det ene Himmelhjørne til det andet. Det bliver atter stille. Skjønt Havet er blankt som Speilet og kun hæver sig og synler som en Søvendes Bryst, saa høres der dog en siern Vrasen. Der kommer et Bindstøt, der afsløes af en dyb Ro. Der kommer atter og atter et Bindstøt, og saa bruser Stormen frem i hele sin Magt. Hovedenten nu Folkebillien kommer paa den ene eller paa den anden Maade, troer man, at den, naar den kommer, spørger om Niels eller Hans, om Jens eller Mads? De være nel saa dygtige og ubmærkede, de have gjort sig nok saa forsjente af Follet, derfor de ikke, naar Folkebillien kommer, træde i dens Tjeneste, da vil den stille dem bort som et knust Steds Planter eller blæse dem væk som udtørstet Palm. Derfor bærer herken Niels eller Hans, herken Jens eller Mads Ansvaeret for Folkets Billie. Sandelig, vi hie os dybt for Kongernes Mafjæet. Vi anfæe en lofsig Konge for en af Landets største Belsignelser. Men hvier en Konge ikke sit Hoved, naar den stærke og alvorlige Folke-Billie kommer, da gaar han til Grunde. Derfor lægge man

ikke Ansvar for Folkets Billie over paa Kongens ansvarsfrie Hoved!

(Den 2de August.)

II.

Vi have i det foregaaende fremhævet som tre Hovedpunkter, hvorom vi antage, at saagodtsom alle forstandige Mand heri Landet maatte være enige, at det var et Misgreb, at man lod Londoner-Conferencen gaar fra hinanden uden en frebelig Afslutning, at Ansvoaret for dette Misgreb paaahviler Ministeriet Mourad, og at det var rigtig, at Ministeriet Blahme under alle de forbaandedeværende Omstændigheder og navnlig under den herskende Følleslemning sluttede Fred, idet vi med Hensyn til det sidste Punkt have tilføjet, at vi ikke fandt Anledning til at gjøre nogen afvigende Mening gjældende. Efter hvad vi alt have udsiglet, antage vi tillige, at et overveiende Fleertal vil være enigt med os i, at det sidste og store Ansvar for, at der ikke var en alvorlig Følles Billie til at kæmpe til det Yderste, paaahviler Folket selv, hvorvel det maa indrømmes, at en Deel Omstændigheder, der hvile forskellige Personer bære et større eller mindre Ansvar, indvirkede paa Stemningen.

Det sidste Spørgsmaal er, om det havde været ønskeligt, at der havde været en afgjort Stemning for at føre Krigen til det Yderste? Herom kan der vistnok være forskellige Mein-

at Danmark maatte være nøiet med den Deel af Sleebvig, hvis Hjertelag var dansk, og han gjorde denne Anskuelse gjældende, medens den egentlige Menings stride Strøm gik i den mobatte Retning. Sil han dette Syn ved den underlige Forstaaelse, der fra hans Ungdom af har været mellem ham og Nordens Land? Eller sil han det, fordi hans kristelige KandsLiv var saa stærkt, at han magtede at oversøre de kristelige Grundføjninger paa det politiske Omraade? Eller samvirkede begge Grunde?

Vi give altsaa det danske Folk Ret, naar det ei vilde kæmpe til det Yderste for at beholde Dannevirke. Derimod maae vi ansee det for ønskeligt, om Folket havde haft en alvorlig Billie til at kæmpe til det Yderste for at bevare den Deel af Sleebvig, hvis Hjertelag var dansk. Man vil dog vel ikke sige, at man har kæmpet til det Yderste, naar man slutter en saadan Fred, medens Hæren og Flaaden ere fuldkomne kampdygtige, medens Hjen ikke er indtaget, Sjælland ikke besat og Hjenden ikke har en afgjort Overvægt tilføes. Havde der været en saadan Føllesvillie til at fortsætte Kampen, saa ansee vi det for sandsynligt, at Ministeriet Mourad deenagtet efter Tabet af Als maatte have veget Pladsen; thi denne Begivenhed viste, at om end samme Ministerium havde Billie til at fortsætte Krigen, saa var det dog ønskeligt, at Fortsættelsen stete paa en anden

ger, men det forekommer os, at man ikke behøver at sætte sig i Ridenstab eller at bryde noget Beskaffsbaand, om man end ikke i denne Henseende har den samme Overbeviensning.

Det falder os ingenlunde let at besvare det opstaaede Spørgsmaal. Man maa stjerne mellem Formaalet for Kampen. Havde det været ønskeligt, at det danske Folk havde haft den alvorlige Billie at kæmpe til det Yderste for at bevare Dannevirke? Havde det været ønskeligt, at det havde haft en saadan Billie for at bevare det reent danske Sleebvig, der ønske at blive ved Danmark? Det er to forskellige Spørgsmaal, der kunne besvares paa forskellige Maade. Vi nægte ikke, at vi i lang Tid have haft et ubetinget „Ja“ paa rede Haand til Besvarelsen af disse to Spørgsmaal. Nu forholder det sig derimod anderledes. Vi ere komne til den Overbeviensning, at Danmark maa være nøiet med, at Alt det bliver ved Danmark, hvis Hjertelag er dansk, og at Granteboernes trosfaste Hengivenhed maa være det fremtidige Dannevirke. Vi vilde ønske, at Grundtvig, inden han luffer sine Dine, vilde digte en ny Sang, der kunde aflese „Danmark, deiligst Bang og Bænge“, thi denne Sang gjør os det faa smerteligt at rive os løs fra det gamle Dannevirke. Det var ham og de saakaldte „Klosterbrødre“, der sluttede sig til ham, som først sil det Syn paa Sagen

Maade. Det vilde i saa Fald være blevet afloft ikke af et Freds-, men af et mere kraftigt Krigsministerium. Havde Folket haft en alvorlig Billie til at fortsætte Kampen, saa kan der neppe være nogen Tvivl om, at Kongen under saa truende og farefulde Omstændigheder havde sluttet sig til Folket. Derfor det i Fredstid er vigtigt, at der staaer een Mand i Spidsen for Bestyrelsen af Armee og Flaade, saa er det Samme iden Tvivl endnu vigtigere i Krigstid. Den store Vanstælighed vilde have været at finde en saadan Mand. Grev Frijs havde ikke dengang opdaget Amerika. Mandet vore Officerer ragede Ingen saaledes frem over alle de andre, at han saa at sige var selvvalgt til en saadan Post. Derfor han kunde have været funden, da burde han have været Conseilspræsident, thi paa Krigsministeren er det, at Alt lemmer an under saadanne Omstændigheder, og han burde have høst stor Frihed i Valget af sine Collegaer. Hvorvel vi nu indrømme de store Vanstæligheder, der vilde have været forbundne med et saadan Valg, saa bør det dog ikke oversees, at den alvorlige Følles-Billie har en utvunderlig Magt til at gjennemtrænge Alle, og at det samme Menneske bliver en alteselsk forfjellig Mand, eftersom han kan stette sig til den alvorlige Føllesvillie eller mangler et saadant Føllesle. Magtede

han ikke sin Opgave, da vilde han hurtigt være bleven knust og øst af en Kugle.

Harde det under disse Forudsætninger, under Forudsætning af en mægtig og alvorlig Jolle-villie, der gik i Retningen af en Kamp til det Yderste, og af en herpaa fastet kraftig Krigs-føring, havde det, spørge vi, under disse Forudsætninger været ønskeligt, at vi havde fortsat Krigen? Vi vide nok, at der er Mange, hvem den hele Krig fra første Hærd af forekom at være aldeles vanvittig, og hvem derfor ogsaa Freds-Stemningen, selv den paniske, forekom at være en Tilbagevendt til sund Sands og Fornuft, og at disse Anstuelser under den hele Krig have udøvet en trykkelige Indflydelse. De, der ere af denne Mening, ville naturligvis finde, at jo før man sluttede Fred, des bedre. Vi have tilladt os at anføre Grunde for den modsatte Mening, og skulle i Korthed gjentage dem. De ikke-tydske Magter ansaae Londoner-Tractaten som bitende ikke alene ligeoverfor Danmark, men ogsaa indbyrdes mellem de Magter, der havde afsluttet Tractaten med Danmark, og de tydske Stormagter anerkendte Nødvendigheden af at komme til en Forstaaelse med Europa om det danske Monarchies Ordning. Det er derfor fauldynt, at man vilde have epnaaet at faae Freds-Forhandlinger under europæisk Mægling, dersom man havde seet sig i Stand til at fort-

ubemærket foregaaer der en Forandring, der har endnu større Betydning for Danmarks Forsvar end det ubyre Landbetas af Hertugdømmene. Dersom vi atter nogensteds slutte blive ubesatte for et Overtag, som det vi fristede 1864, da vil Hjemden have en aldeles afgjort Overmagt ikke alene tilsands, men ogsaa tilføes. Medens Forbindelsen mellem Landdelene vil blive gjort vanskeligere, saa vil Udgangen til Vandgang blive gjort Hjemden lettere. Sammenligner man den Tid, Danmark mødte det forenede Preussen og Østerrig, med den Tid, Østerrig mødte Preussen, saa forbauses man over det haarde Kæmpesvar. Medens vi selv eller i det Mindste nogle iblandt os ikke ere tilfredse med vor Uhelds-hed, saa have vi ofte hørt Fremmede forandre sig over den netop ved at anstille den ovenfor berørte Sammenligning. Vore Forsøb ere imidlertid nu aldeles forandrede, vor Krigsføring maa udgaae fra ganske andre Forudsætninger. Vi have jo ikke engang et fast Punkt, der i længere Tid kunde forsvares med en overlegen Hænde, og kunde give mulige Venner Værlighed til at komme os til Undsætning; endnu har man ikke begyndt paa at tilvelebringe et saadant. Det er navnlig for at hendele Opmærksomheden herpaa, at vi have tilladt os at anstille disse lidet glædelige Betragtninger.

sætte Kampen noget længere. Vi bestyrkes i denne Formening ved de af os tidligere anførte Yttringer af Palmerston, hvormed han ogsaa Beretning om Londoner-Conferencens Opøsning til Parlamentet, og det under os, at man lægger saa lidt Vægt paa disse Yttringer. Det var paa den engelske Regjeringes Vegne han ogsaa denne Erklæring; han havde af Anledning til at være forsigtig i Valget af sine Yttringer, thi han stod overfor en mægtig Opposition, der netop bebrejdede ham letindvige Lester. Ikke desomindere indeholde hans Yttringer, naar de aflæses den diplomatistiske Form, en Erklæring om, at den engelske Regjering ei vilde tilstede Danmarks Undergang. Vi indrømme, at der gaaer en vis ironisk Tone gjennem Palmerstons Yttringer; efter hvad der antages at have været hans Anstuelse, synes denne Tone at tilfendegive, at den Side af Ministeriet, hvortil han hørte, ikke fandt, at England burde udsætte saa længe at vde Bistand.

Vi skulle kun tilføie en eneste Bemærkning om det opslæbte Spørgsmaal. Det koster os stor Overvindelse at fremføre den, men det er jo dog vigtigt, at man har klare Forestillinger om Landets Stilling. Danmark vil ikke nogensteds kunne forsvare sig saalees, som det havde formaaet at gjøre det 1864, dersom Folket alvorlig havde villet det. Stille og

Vor Artikel om Londoner-Conferencen og Dr. Dyrhage Jensen har fremaldt flere Bemærkninger om factiske Forsøb, som vi ansee det for vor Pligt ikke at lade hengaae uomtalte. Vi benægte iøvrigt ikke, at mangen saadan Bemærkning kan være udgaaet vor Opmærksomhed.

I „Seimdal“ Nr. 69 staaer der i en Anmærkning: „Heraf fremgaaer det da, hvorfor Regjeringen ved Nytaarstide 1864 ikke vilde modtage idens Hjælp til Varn for „Danmarks Rige“ (Kongeriget med Sønderjylland) alene.“ Vi see os isigt til at sige med Sikkerhed, at der ikke fra svensk Side er kommet noget saadant Tilbud. En Annøerung fra dansk Side om Anbringelse af svenske Tropper i Hjen fandt ligesaa lidt Indgang som en Begjæring om Understøttelse af den svensk-norske Flaade, dersom en saadan Flaade vilde fornøden. Hr R—d siger i „Morgenposten“ Nr. 95: „Vi ville nu slet ikke tale om den markværdige Telegraphbrevet de sidste Dage for Dybstedstilingens Fald.“ Herpaa vidt herved siges til et Nygte om, at Consoilspræsidenten slutte have affendt en Telegraphdepeche til Overcommandoen uden Krigsministerens Vidende, da har Consoilspræsidenten ikke affendt nogen saadan Depeche, herken med eller uden Krigsministerens Vidende. Dette fremgaaer af hans Yttringer i Rigsdagbet, hvor han erklærede,

at han aldeles ikke kjendte denne Depeche for ved Stabschefens Ankomst til Kjøbenhavn. Samme Hr. R—d tilføier: „Er det sandt, at en jydsk Stifamtmand var reist ned for at udforske Kongen af Preussens og Grev Bismarcks Stemning imod os, og at man gav ham Haab om, at vi kunde beholde Slesvig? Er det sandt, at dette Haab bristede aldeles, da Ministeriet Blumne-David stundte sig med at tilbyde de tydske Stormagter alle tre Hertugdømmer? Og er det endelig sandt, at Grev Bismarck sagde til vedkommende Stifamtmand: „Jeg er først og fremmest preussisk Minister, byder man mig frivilligt hele Slesvig, er det min Pligt at tage derimod.“ Det er muligt, at en jydsk Stifamtmand har foretaget den ommeldte Reise; vi finde det lidet sandsynligt. Det er muligt, at Grev Bismarck kan have ytret sig saaledes som angivet; vi finde det oerørbentlig usandsynligt. Derom ville alle de, der have det mindste Kjendskab til Forholdene, være enige, at dersom Grev Bismarck har ytret sig som anført til den jydsk Stifamtmand, saa har han drevet Hjel med samme jydsk Stifamtmand. Det er bekjendt, at det Blumnesse Ministerium paa ingen Maade gifte leetfindigt tilværks ved Afslutningen af Freden, men at det tværtimod gjorde de største diplomatiske Anstrængelser for at tilveiebringe det bedst

mulige Udfald. Det Blumnesse Ministerium trænger vistnok ikke til vort Vidnesbyrd, men vi kunne dog ikke tilbageholde den Udtalelse, at det efter vor fulde Overbeviisning ikke stod tilbage for noget andet Ministerium, i Byd og varm Kjærlighed til Fædrelandet.

(Den 31te August.)

Storhertugdømmet Badens Kirkeforsætning af 5te Septbr. 1861.

§ 75 i den gjenneufete Grundlov af 28de Juli 1866 lyder saaledes: „Folketirkens Forsætning ordnes ved Lov.“ Denne Bestemmelse er bleven optagen uforandret fra Grundloven af 5te Juni 1849, og ved ikke at benytte Gjennemsynet til i denne Henseende at gjøre nogen Endring har Lovgivningsmagten lagt for Dagen, at det er dens alvorlige Villie, at denne Bestemmelse skal fuldbyrdes. Desværre er der hidindtil kun stet mistlykkede Forsøg i denne Retning, og det er saa langt fra, at Rigsdagen har stræbt at efterkomme Grundlovens Bud, at den tværtimod synes at finde særligt Behag i at optræde som Synode og give Smaalove om kirkelige Anliggender. Man tør imidlertid haabe, at det ægte Frisind